

nullbyrokraatia@fin.ee

1. detsember 2015 nr 13

Ettepanekud halduskoormuse vähendamiseks

Küсите bürokraatia vähendamiseks 1. detsembriks esindusorganisatsioonide kaudu ettepanekuid, eelkõige halduskoormuse vähendamiseks, protseduuride muutmiseks või andmeväljade kaotamiseks/lisamiseks. Tervitame initsiatiivi ning järgnevad vabähenduste liidu ja selle liikmete mõtted:

1. Maksu- ja Tolliametile esitatav „Kingituste ja annetuste ning muude tulude kasutamise deklaratsioon” ehk INF 9.

Mõttekas oleks vorm kaotada, sest suuresti kordab see aastaaruandes esitatavat infot ja kaaluda tuleks vajadusel aastaaruande taksonoomia muutmist, nt nimekirja kuulujaile kohustusliku lisa kehtestamist annetuste saamise ja kasutamise kohta. Varem oli takistuseks MTA printsiip, et deklaratsioonid on kassapõhised, et tänavusest on ka INF9 tekkepõhine. Ettepanekut toetab ka MTA ise.

2. Rahastajate komme küsida aruandeid ja kuludokumente ikka veel aeg-ajalt paberil,

väidetavalt elektroonilise dokumendihaldussüsteemi probleemide ja rahandusministeeriumi audiitorite nõuete tõttu (viimati me enda kogemus Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutusega). Elektroonilist asjaajamist taotlev riik ei tohiks sedasorti kohustusi taotlejatele panna ja ei tohiks anda haldusorganile õigust keelduda elektrooniliselt esitatud dokumentidest ega vastavat korda kehtestada, kui elektrooniline asjaajamine on võrdsustatud kirjalikuga.

3. Euroraha jagavate asutuste toetustingimused ja aruandlusjuhendid muutuvad iga aasta detailsemaks ja on seega suurendanud taotlejatele pandavat halduskoormust.

Lihtsustatud hüvitamisviisid on teatavat leevendust pakkumas, ent siiski on kohapealsed nõuded ja kontrolli ulatus kordades suuremad võrreldes sama raha kasutamiseks sõlmitud lepingutega otse Euroopa Komisjoniga. Eriti on jäänud silma:

- palgakulude tõendamine – kulu tõendamiseks tuleb esitada palgalehed, TSD-deklaratsiooni koopiad, pearaamatu väljavõte, lepingud, maksekorraldused, tööajatabelid, käskkirjad. Kõik ei ole tingimata kulu tõendamiseks vajalikud.
- paikvaatlused 100% toetuse saajatele, mis ei ole alati mõistlikud kui sarnanevad finantsauditile (jällegi MISA, aga ka auditinõuded näiteks Välisministeeriumis kõigest üle 30 000 eurostele projektidele ja tegu pole eurorahagagi).

Mõni EMSL-i liige on MISA või Innovega koostöö järel tõdenud, et väikeprojekti aruandlusega oli tööd rohkem, kui mõne suurema projektiga, ning loobunud seepeale edaspidi sealt taotlemast.

4. Kuludokumendile projekti andmete (lisaks elementaarsele kandenumbrile ja kontole või objektile ka nime, lepingu numbri jmt asjatut) lisamise nõue.

Raamatupidamine liigub järjest enam elektrooniliseks, arved muutuvad e-arveteks (suurima sammu teebki seal osas riik, kui varsti enam muudmoodi arveid vastu ei võetagi kui masinloetavaid). Arvele nii põhjalike andmete lisamine ei tõenda midagi (neid saab lõputult välja printida), pigem tõendab kulu arvestamist projekti kuludesse pearaamatu väljavõte.

5. Tööaja tõendamine. Kui on lubatud, et töölepingus (selles lisas) on fikseeritud koormus projekti raames (nt 30%), siis pole enam vaja tööajatabelit, mis näitab, et see 30% tööajast on projekti heaks ka töötatud. Edaspidiseks reeglilis võiks saada, et koormus projekti raames fikseeritakse lepingu

lisas (mitte lihtsalt, et KUI on lubatud fikseerida lepingus koormus, siis tööajatabelit POLE VAJA) ja sellest piisab.

Alternatiiv: Tööajatabelite käsitsi täitmise asemel rigiidsetes arvutustabeli- või tekstifaili formaatides aktsepteerida tööajatabeli täitmist Google Calendaris, Outlookis, Toggliis vms rakenduses, kus saab tehtud tunnid ning tehtud tundide täpsed ajad hiljem kergelt PDFiks teha. Kui teha konkreetse projekti tööaja arvestamiseks eraldi kalender, siis on lihtne sinna pidevalt märkida ning lõpus printida väga detailne loetelu. See muudaks tööajatabelite sisu ka rohkem reaalsusele vastavaks, sest täidetaks vähem tagantjärele tuhmunud mälu põhjal ning oleks lihtsam täita kohe.

6. Keskkonnainvesteeringute Keskus ei sõlmi projekti sihtfinantseerimise lepingut enne, kui taotleja ei ole sõlminud ja neile saatnud kõiki projekti raames sõlmitavaid lepinguid osalevate ekspertide, lektorite vms-ga. Selline usaldamatus oleks mõistetav ehk esimesel aastal uue taotlejaga, aga mitte pika-ajalise koostööpartneriga.

7. Üldkulude proportsionaalne kulu kaupa projektide vahel jagamine. Teine Keskkonnainvesteeringute Keskusest tulenev mure on seoses üldkuludega: KIKis peab üldkulude kasutamisel ära näitama iga projekti proportsiooni igast üldkulu dokumendist sh kontori elektrikulu või koristuskulu, mis viib sageli kummaliste tulemusteni tõendades, et näiteks konkreetsed 80 senti näiteks 30 eurosest arvest on seotud konkreetse projektiga jne. Mõistlik oleks kõigi toetusprogrammide puhul katta projekti elluviimist toetavad üldkulud ühtlustatud määra alusel või muul lihtsustatud moel.

8. Ümardamise mittelubamine. Paljude rahastajate puhul on ületamatu takistus ümardusvigade tekkimine ja väga sageli jõuab rahastaja infosüsteem aruandega võrreldes teise tulemuseni (kogemus Innovega). See tähendab, et iga ka ühesendilise erinevuse kohta tuleb selgitus esitada või aruandefaili kuidagi klappima saada. Jällegi kulub meeletu tööaeg mitte millegi peale nii aruandjal kui amenikel.

9. Äriregistriga suhtlemine on üle reguleeritud ja tekitab väheste pahatahtlike tõttu palju lisakoormust kõigile ühingutele, aga ka registriosakondadele:

- tarbetu on nõuda üksnes MTÜdelt ja SAdelt, et aastaaruande allkirjastaksid kõik juhatuse liikmed, kui äriühingul piisab vaid ühest. Sama loogikat peaks rakendama ka teistele juriidilistele isikutele. Praktikas on MTÜdel üsna suured juhatused, osad inimesed välismaal(ased), kehv ID-kaardi kasutamise oskusega, mistõttu tekib aruandevõlglasti üksnes selle allkirjastamisnõude pärast.
- loobuda võiks MTÜ üldkoosolekul osalejate allkirjalehe originaali nõudest (MTÜS § 21 lg 6), mis tuleb siiani registrile saata paberil (ja mille register pärast postiga tagasi saadab), kuna enamikus MTÜdes ei suuda kõik osalenud digiallkirja anda. Piisata võiks protokollist kahe allkirjaga ja äärmisel juhul allkirjalehe skannist.
- samamoodi võiks volikirju küsida kahtluse korral, mitte pidada neidki registrile saadetava protokolliga kohustuslikeks lisadeks.

Maris Jõgeva
EMSL-i juhataja

Siim Tuisk, siim@ngo.ee, 525 1946